

Privātā Rīgas Tehnolingvistiskā ģimnāzija

LR IZM reģ. Nr. 3413801138

Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, tel. +37125135313, e-pasts: direktors@rtlg.lv

---

IEKŠĒJI NOTEIKUMI

RĪGA

28.08.2019.

Vardarbības un konfliktu novēršanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma

10. panta trešās daļas 2. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Vardarbības un konfliktu novēršanas kārtība Privātajā Rīgas Tehnolingvistiskajā ģimnāzijā (turpmāk- izglītības iestāde) nosaka, kā tiek konstatēta un risināta vardarbība vai konflikti starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtība arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī preventijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.

2. Vardarbības un konfliktu novēršanas kārtības (turpmāk – kārtība) mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo, radot vidi mentāli un fiziski vesela cilvēka attīstībai.

3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamām bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo (pielikums).

4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvīs izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar vardarbības vai konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes vadītāja.

5. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir izglītojamā veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.

6. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir izglītojamā garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

7. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

II. Konflikti starp izglītojamajiem

8. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:

8.1. klases audzinātājs (vai jebkurš darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju) nekavējoties ziņo izglītības iestādes vadītājam par konstatēto konflikta situāciju. Vadītājs ziņo izglītojamā vecākiem;

8.2. klases audzinātājs veic ierakstu e-žurnālā par notikušo konfliktu, izglītības iestādes vadītājs paziņo vecākiem, *vecāki apstiprina, ka viņi ir informēti par šādu konfliktu*;

8.3. ja konflikta situācija nav atrisināta, tad klases audzinātājs iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes vadītājam, tālāk lemjot par psihologa, medmāsas vai cita personāla piesaisti situācijas risināšanai;

8.4. pamatojoties uz klases audzinātāja rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes vadītājs aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

9. Pēc notikuma izvērtēšanas, ja tiek konstatēts, ka arī turpmāk izglītojamā uzvedība apdraud savu un pārējo izglītojamo drošību, veselību un dzīvību, izglītības iestādes vadītājs, lemj par mācību nodrošināšanu citā telpā un atbalsta pasākumu piemērošanu saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta noteikumu Nr. 474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 11. punktu.

10. Izglītības iestāde ir tiesīga atskaitīt izglītojamo no izglītības iestādes saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par kārtību, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības iestādēs un atskaitīti no tām, un obligātajām prasībām pārceļšanai uz nākamo klasi.

III. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

11. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

11.1. izglītojamais, pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar mutisku vai rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;

11.2. izglītības iestādes vadītājs organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, izglītojamā likumiskais pārstāvis, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina psihologu, medmāsu vai citu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:

12.1. izglītības iestādes vadītāja klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;

12.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:

12.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes vadītājam detalizētai izvērtēšanai;

12.2.2. izglītības iestādes pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;

12.2.3. izglītības iestādes vadītājs var izveidot komisiju un izvērtēt konfliktu paplašinātā sastāvā, kur komisijā bez izglītības iestādes vadītāja ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis un 1 darbinieks;

12.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja;

12.2.5. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes vadītājam ir tiesības piemērot disciplinārsodus (piezīme; rājiens), atstādināt darbinieku no darba vai izteikt darba uzteikumu;

12.2.6. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde informē izglītojamo un likumisko pārstāvi par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

Direktors

Inga Makarenko

Bērns bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi:

Problēmas izglītības iestādē

1. Klases audzinātājs veic novērojumus, lai iesaistīties problēmas identificēšanas procesā.

2. Bērnu nepieciešams uzklaut (sarunu veic tas darbinieks, kuram ar bērnu ir vislabākais kontakts).

3. Izpētes gaitā jāizanalizē un jāizvērtē iespējamie cēloņi izglītības iestādē. Šādi cēloņi var būt:

3.1. emocionāla, fiziska vai seksuāla vardarbība starp bērniem. Emocionālā un fiziskā vardarbība starp bērniem var būt ļoti traumējoša un atstāt tālejošas sekas. Tādēļ *klases audzinātājam un priekšmetu skolotājiem sanākot kopā būtu jāapkopo savi novērojumi par izmaiņām klases mikroklimatā (konflikti, draugu grupas, izstumtie bērni)*. Ja tiek identificēta vardarbība starp bērniem (vienaudžu vardarbība):

* klases audzinātājs nekavējoties piesaista psihologu mikroklimata izpētei klasē;

* pedagogi ar klases audzinātāju izstrādā plānu mikroklimata uzlabošanai klasē. Darbu ar klasi veic klases audzinātājs pēc vienota plāna;

* bērnam, kurš ir upuris, saskaņojot ar vecākiem, tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas;

* bērnam, kurš ir varmāka, arī jāsniedz nepieciešamais atbalsts un palīdzība, lai viņš saprastu savas rīcības sekas (sarunas var veikt klases audzinātājs vai psihologs);

* psihologam būtu jāpiedalās gan pedagogu, gan vecāku sapulcē, lai skaidrotu radušos situāciju un sniegtu nepieciešamo atbalstu;

* vienaudžu vardarbības mazināšanai nepieciešams arī regulārs preventīvais darbs, kas tiek īstenots ar audzināšanas plāna palīdzību, izmantojot gan atbalsta personālu, gan pedagogus, darbam ar bērniem var pieaicināt arī policijas pārstāvjus.

3.2. konfliktējošas attiecības ar pedagogu vai vairākiem pedagogiem (iespējama emocionālā vai cita veida vardarbība). Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija Konfliktējošām attiecībām ar pedagogiem bieži vien pamatā ir neiecietīga attieksme, kas var būt gan no pedagoga puses, gan no skolēna puses. Nerisināts konflikts var pārvērsties par emocionālu vardarbību, vai par fizisku vardarbību. Līdz ar to būtu nepieciešams izprast to, ka viedokļu sadursme ir normāla un pat vēlama pedagoģiskā procesa sastāvdaļa, jo skolotājs nepārtraukti rosina skolēnus pārvarēt sevi, mācīties ko jaunu, darīt ko neparastu. Svarīgi ir izprast – kāpēc bērns tā rīkojās. Piemēram, skolēni, kuri ir rupji un agresīvi, bieži vien cieš no vecāku emocionālas vardarbības vai pamešanas novārtā. Reizēm arī mācību viela skolēnam var būt par sarežģītu un ar agresīvu uzvedību viņš izsaka savu neapmierinātību, ka nevar būt tikpat labs kā citi. Vienlaikus arī skolotāja attieksme var radīt bērnam nedrošības sajūtu, ka viņš ir nesaprasts un nepieņemts.

Skolēns var nesaskatīt progresu savās zināšanās un prasmēs. Ja tiek identificēta konfliktsituācija starp pedagogu vai pedagogiem un bērnu:

- * situācijā, kad pastāv konflikts starp kādu no pedagogiem un bērnu var palīdzēt gan klases audzinātājs, gan psihologs, arī skolas administrācija;
- * sākotnēji ir jāapzina konfliktējošās puses, jāizplāno sarunas gaita, jāizvirza konkrēti noteikumi sarunai un jāmēģina panākt konfliktējošo pušu vienošanās;
- * uzklusot abas puses jāmēģina izprast, kādi ir bērna uzvedības cēloņi, vai tie ir bērna individuālie pārdzīvojumi vai bērna pamešana novārtā, vai citas problēmas, kas var būt saistītas arī ar pedagoga kompetences trūkumu;
- * pedagogam ir tiesības vērsties pēc palīdzības pie psihologa vai cita pedagoga, ja viņš vēlas izrunāties par saviem pārdzīvojumiem saistībā ar esošo konfliktu;
- * lai mazinātu spriedzi, kas rodas saskarsmes procesā ar bērniem, skolas administrācijai būtu nepieciešams pedagogiem nodrošināt supervīzijas (atbalsta pasākumus), arī izvērtēt iespēju nodrošināt izglītojošus pasākumus, kas tiktu vērsti uz profesionālo kompetenču attīstīšanu, ietverot konfliktu risināšanas prasmes, sadarbības prasmes, pašpalīdzības prasmes darbam ar bērniem.